

F A F
Foreningen Af Fjernvarmeforbrugere

Grevinge d. 3.sep. 2006

Rapport vedrørende møde/foredrag i Vindblæs Lørdag d. 2.sep.2006.

OPLÆG:

Efter nogen forudgående telefonisk og mail kommunikation med en forbrugergruppe under Vindblæs kraft/varmefværk var Boe Carlsund-Sørensen og jeg (Mogens Bülow) til møde med en aktivgruppe i Vindblæs.

Forhistorien var at kommunalbestyrelsen i Løgstør havde fået underkendt en forblivelsespligt til kraft/varmefværket, og nu var der en stor del af varmekøberne, der opfattede situationen som meget vanskelig. I princippet havde de nu mulighed for at melde dem ud af værket, men de var usikre på hvad det ville indebære økonomisk, både på kort sigt og på længere sigt.

Vi havde fra FAF gjort opmærksom på at vi fra FAFs side helt stod på forbrugernes side, men at der var mange ting i en sådan sag, der skulle undersøges inden man traf en beslutning. Vi havde også gjort opmærksom på at vi ikke ville deltage ufrugtbar kritik af fortidens fejltagelser og/eller ”mudderkastning” mod de der havde truffet dem. Vi ser på situationen som den er, og forsøger at få den for forbruger bedste løsning på de problemer der findes. Ud fra det blev mødet afholdt.

Tilstede på mødet var en del forbrugere, men også politikere, en advokat, en ejendomsmægler og en kommunalt ansat deltog.

FORTID:

Uden at gå i detaljer kan vi fastslå at Vindblæs kraft/varmefværk lider under at være bygget ”på falske forudsætninger” på samme måde som mange af dets lidelsesfæller.

1. Man undervurderede andre opvarmningsformer.
2. Man undervurderede de varmetab, der ville blive.
3. Man byggede alt for dyrt
4. Man havde alt for lille opland
5. Da værket viste sig ikke at kunne leve op til forventningerne, undlod man i en årrække at afskrive tilstrækkeligt (det vil sige at man faktisk kørte med underskud), og det har gjort at man senere blev nødt til at prøve at indhente det forsømte med nogen barske prisstigninger.

Ad 1. Oliefyr havde hævet udnyttelsesprocenten meget i årene lige før, alligevel havde man regnet en byttefaktor på 7 kWh./ liter olie, til trods for at gode oliefyr viste en byttefaktor på 9 kWh./ liter

Ad 2. Rørene man anvendte var ikke isoleret godt nok til transport af 70-80 gr. varmt vand på længere strækninger nedgravet i vejnettet. Varmetabene var vurderet til at blive c. 20%, men viste sig at blive ca. 40%.

Ad 3. Man byggede et fjernvarmeanlæg til ca. 12 millioner som kun skulle forsyne ca. 80 kunder, d. v. s at man investerede ca. 150.000 kr. /kunde. Man forventede sikkert at el-produktionen kunne forrente en del af investeringen, men den har næppe kunnet bidrage hertil, måske endda tvært imod.

Ad 4. Vindblæs kraft/varmeværk ligger i et tyndt befolkede område uden det fornødne opland og/eller udvidelsesmuligheder.

Ad 5 Selv om varmforsyningsloven påbyder, at et varmeværk til enhver tid skal være i "økonomisk balance", sker det desværre ofte at forbrugerne i én årrække betaler "for lidt" og i en anden årrække betaler "for meget". Hvis forbrugerne var de samme i hele værkets levetid, var det måske ikke noget større problem, men i dag ændrer forbrugerkredsen sig hurtigt og man løber ind i at "rette smed for bager".

Hertil kom så et for Vindblæs unikt problem: Man baserede værket på en forekomst af "skraldgas" fra en losseplads, hvor det viste sig at der kun var gas til ca. 5% af den gas værket skulle bruge, så de resterende 95% gas er i dag naturgas.

SITUATION:

Men tilbage til værket som dets status er i dag: Det har ca. 80 forbrugere, hvoraf ca. 30 er indstillet på at benytte sig af deres udmeldelsesret, hvis ikke prisen på fjernvarme falder kraftigt. Udover de "almindelige" forbrugere er der en skole tilsluttet og et planlagt multicenter. Her må man være meget opmærksom på om skolen "overlever" en kommunesammenlægning, da skolen, som varmebruger er uundværlig for at Vindblæs kraft/varmeværk kan overleve. Dvs. ingen skole, intet varmeværk, så det skal afklares sammen.

Der tegner sig automatisk 3 udgange:

1. Værket videreføres som det kører nu.
2. Værket nedlægges
3. Værket Bygges om og gældssaneres, så fjernvarmprisen bliver acceptabel for forbrugerne.

Ad 1 Prisen på varmen er med de nye takster, der er udmeldt ca. 144 øre/kWh. for et "standard hus" (Energistyrelsens på 130 m² med varme forbrug på 18.100 kWh.) Denne pris er uacceptabel i en tid hvor andre opvarmningsformer kan levere varme til 50-60 øre/kWh. Alle forbrugere vil finde veje til at komme fri af værket eller bruge alternativer. Naturligvis har værkets bestyrelse sammen med Løgstør kommunalbestyrelse mulighed for "at bruge magt", og indføre forblivelsespligt igen og hæve fastafgifterne hvis forbruget udebliver. Men det kan vi ikke forestille os at en socialt ansvarlig kommunalbestyrelse vil benytte sig af. Det vil medføre at huspriserne i Vindblæs vil falde så meget, at mange husejere vil blive teknisk insolvente, mange vil ende på tvangsauktion, og hele området vil ende som ubeboet og værket vil dø sammen med byen.

Ad 2 Den letteste måde ville være at lave en total plan for at nedlægge værket, og indføre alternative opvarmningsformer for alle forbrugerne under et. Det vil naturligvis kræve indfrielse af værkets gæld på ca. 6,3 millioner, samt 80 nye opvarmningsanlæg, der formodentligt ville koste ca. et tilsvarende beløb. Umiddelbart vil disse penge sikkert kunne skaffes på baggrund af de værdistigninger det ville medføre på de 80 ejendomme. Den eneste sorteper ville nok være førorttalte skole, der jo så også skulle have nyt opvarmningsanlæg, men måske kunne skolen (den nye kommune) være interesseret i at købe fjernvarmeværket til egen brug.

FORSLAG:

Men det er vores opfattelse at man først skal prøve at se på pkt. 3

Ad 3. Den del af mødet, der foregik som foredrag, var netop om der er mulighed for at forbedre værkets økonomi. Det fordeler sig på 2 områder: Driftsøkonomi og Finansieringsøkonomi.

Ad Driftsøkonomi, så holdt jeg et foredrag om de muligheder, der ligger i de nye varmepumper, der er konstrueret med direkte adresse til fjernvarmeverker. De arbejder med CO₂ som køle/varmемiddel, og kan derfor varme op til de 80 gr. fjernvarmeverker normalt arbejder med.

Der er 2 placeringsmuligheder:

- a. En der står på værket, hvor den vil være i stand til at køle udstødningsgassen så meget at man kan udvinde kondenseringsvarmen, og den vil kunne opvarme en del af returvandet, så det kan sendes ud igen uden at passere motoren. Resten af returvandet vil så være så koldt at det vil få motoren til kunne yde mere.
- b. Den anden placering er et sted ca. halvvejs ude på ledningsnettet, hvor man i stedet for at bruge primær vand fra værker til de yderste forbrugere eftervarme returvandet fra de tættere liggende forbrugere, og videresender det, samtidig med at alt returvand afkøles ekstra. Dette vil p. g. a. at store dele af varmerørene arbejder med lavere temperatur nedsætte varmetabet betydeligt.

Desværre er det sådan, at hvis man overfører kraft fra motoren på et kraft/varmeverk til en varmepumpe mekanisk er der ingen afgift på den overflyttede energi, men sådan konstruktion er upraktisk, og kan i hvert fald kun ske ved placering a. Hvis man vil overføre en tilsvarende energimængde fra motor til varmepumpe ved at tappe lidt af den el, den producerer, skal der betales el-afgift at energimængden. Det er en uheldig konsekvens af vores el-afgiftssystem. Trækker man en mekanisk aksel ud af motoren vil dens el-produktion nemlig falde nøjagtig ligeså meget, som man skal erstatte med el, for at blive meget mere fleksibel. Derfor vil vi arbejde for at få en lovændring, der giver kraft/varmeverker lov til at bruge en del af deres egenproduktion af el til drift af varmepumper på deres varmeside. Det vil f. eks kunne ske ved at ændre L81, som i sin nuværende udformning er ”strandet” i EU.

Selvfølger kan man ombygge Vindblæs kraft/varmeverk efter disse principper, og energigevindsten vil da være den samme, selv om man skal betale el-afgift af den el, men bruger til ”at flytte energien” fra kolde rør til varme rør, men først hvis afgiftssystemet ændres vil det for alvor medvirke til at redde værket.

Udover driftsøkonomien er der så finansieringsøkonomien. Uanset hvem, der har ”kvajet sig”, må kommunalbestyrelsen kunne se deres interesse i at redde Vindblæs by og fjernvarmeverk. Derfor må der kunne findes en løsning på værkets gæld til kommunen. En længere afskrivningsprofil er ikke tilrådelig, der må en rentefrihed eller en gældsanering til. En kommune har ikke ret til ud fra kommunalfuldmagten at støtte et sådant værk, men der er fortilfælde hvor en kommune efter ansøgning til Tilsynsråd og Indenrigsministeriet har fået tilladelse til at eftergive halvdelen af et varmeverks gæld. Et par begrundelser for noget tilsvarende for Vindblæs kraft/varme værk ligger lige for. Et lokalsamfund står overfor et kollaps. Et sådant vil under alle omstændigheder give kommunen store udgifter, bl.a. fordi værket så vil dø, og kommunen

”hænge på” sin garanti på dets gæld. Men også det at en ombygning i samarbejde med forbrugere måske kan forbedre driftsøkonomien en hel del, må da tælle.

KONKLUSION:

Kun ved samarbejde kan en katastrofe omkring Vindblæs kraft/varmeværk afværges. I panik at gribe ind med planøkonomiske magtforanstaltninger er ikke værdigt for en kommunalbestyrelse i Danmark i 2006.

Derfor må vores forslag være:

Lav en tænkepause, en våbenhvile, en slags betalingsstandsning, hvor værkets muligheder analyseres. Kan det reddes? Skal det nedlægges? For noget skal der ske. Så kan vi lige så godt styre udviklingen på baggrund af analyser, frem for af frygt for at forandre.

Det kræver: At alle parter sætter sig sammen, og taler situationen igennem. Men der skal ske uden trusler. Forbrugerne skal deponere deres udmeldelser på standby, og Løgstør kommune skal afholde sig fra magtanvendelse, så længe der arbejdes på nogle analyser og løsningsmodeller. Og så skal alle, hver fra sin position lægge pres på Folketinget, for at få hjælp til selvhjælp når et sådant problem skal løses.

Og så til slut vil FAF som hidtil, altid være klar til, at hjælpe til med at løse Fjernvarmeforbrugernes problemer på en sober og konstruktiv måde.

Med venlig hilsen

På vegne af FAF og for Boe Carslund-Sørensen og egne vegne

Mogens Bülow

Næstformand i SDE (Sammensluttede Danske Energifirbrugere)

Formand for FAF (Foreningen Af Fjernvarmeforbrugere)

Forbrugerrepræsentant i Energistyrelsens udvalg til udarbejdelse af:

"strategi for øget energieffektivisering og energibesparelser".